

University of Tehran press

A study of electronic teaching approaches of A1 level German vocabulary On the educational websites of learnergerman DW and Deutsch info

Mahin Moradi *^{id}0009-0001-0941-4969

Department of German language, Science and research Branch, Islamic Azad University, Tehran,Iran.

Email: mamo19_74@yahoo.com

Leili Mesgarzadeh Aghdam **^{id}0009-0001-5106-0914

Department of German language, Science and research Branch, Islamic Azad University, Tehran,Iran.

Email: Leilimesgarzadeh@yahoo.com

shahram Sahavi ***^{id}0009-0006-0162-7798

Department of German language, Science and research Branch, Islamic Azad University, Tehran,Iran .

Email: shahrmsahavi@gmail.com

ABSTRACT

The use of language education technologies is expanding today. Electronic learning of vocabulary is one of these fields that provides various educational platforms according to the needs of language learners. Deutsche Welle and Deutsche Info are two well-known websites in the field of German language education. The present study seeks to identify the strengths and weaknesses of these two websites in providing German vocabulary. In this study, the problem is what approaches these platforms use to teach German vocabulary. Based on this, two questions were of interest: one is which methods and exercises are used in these two websites to learn basic vocabulary at the A1 level. And what is the effect of individual learning styles on learning results? This research is based on the theoretical insights of Rainer Bohn and Oliver Bayerlein, which is especially important in the acquisition of vocabulary limited to the classroom. This study was conducted using the content analysis method, which was analyzed after extracting the exercises presented in both websites according to the theoretical criteria of Ben and Bayerlein. The results showed that Deutsche Welle used more audio-visual approaches and is a leader in terms of variety of everyday topics and relies on fast and effective learning methods. On the other hand, Deutsche Info emphasizes learning in context, which is one of the best approaches for storing words in long-term memory. Based on this, the learner can decide on the choice of platform depending on his needs, time budget and personal learning style.

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 16 October 2023

Received in revised form
15 May 2024

Accepted: 17 May 2024

Available online:

Summer 2024

Keywords:

E-Learning, German vocabulary, Educational website, Deutsche Welle, Deutsch.Info.

Moradi, M., Mesgarzadeh- Aghdam, L., & Sahavi, S. (2024). A study of electronic teaching approaches of A1 level German vocabulary On the educational websites of learnergerman DW and Deutsch info. *Journal of Foreign Language Research*, 14 (2), 235-252. <http://doi.org/10.22059/jflr.2024.366852.1075>.

© The Author(s).

Publisher: The University of Tehran Press.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2024.366852.1075>.

* Ph.d.student, Department of German Language, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

**^{id} Assistant Professor, Department of German Language, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

*** Assistant Professor, Department of German Language, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

انتشارات دانشگاه تهران

پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی

شاپای چاپی: ۴۱۲۳-۲۵۸۸ شاپای الکترونیکی: ۷۵۲۱-۲۵۸۸
Email: jflr@ut.ac.ir https://jflr.ut.ac.ir

رویکردهای آموزش الکترونیکی واژگان آلمانی سطح A1 در وبگاه‌های آموزشی دویچه‌وله و دویچ‌اینفو

مهین مرادی *

0009-0001-0941-4969

گروه زبان المانی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Email: mam019_74@yahoo.com

لیلی مسگرزاده اقدم **

0009-0001-5106-0914

گروه زبان المانی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Email: Leiliemesgarzadeh@yahoo.com

شهرام صحاوی ***

0009-0006-0162-7798

گروه زبان المانی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

Email: shahramsahavi@gmail.com

چکیده

امروزه استفاده از فناوری‌های آموزشی زبان در حال گسترش است. یادگیری الکترونیکی واژگان یکی از این عرصه-هاست که سکوه‌های آموزشی گوناگونی را متناسب با خواست‌های زبان‌آموزان ارائه می‌کند. دویچه‌وله و دویچ‌اینفو دو وب‌گاه شناخته‌شده در حوزه آموزش زبان آلمانی هستند. مطالعه حاضر درصدد بازشناسی نقاط قوت و ضعف این دو وب‌گاه در ارائه واژگان آلمانی است. در این مطالعه، مسئله این است که این سکوها از چه رویکردهایی برای آموزش واژگان آلمانی استفاده می‌کنند. بر این اساس دو پرسش مورد نظر بود: یکی این که در این دو وب‌گاه، کدام روش‌ها و تمرین‌ها برای یادگیری واژگان پایه در سطح A1 استفاده می‌شود. دیگر آن که سبک‌های یادگیری فردی بر نتایج یادگیری چه تأثیری دارند؟ این پژوهش با تکیه بر رویکرد نظری اکتساب واژگان محدود به کلاس درس و نظرات رایبر بن و آلیور بایرلین انجام شده است. این مطالعه با استفاده از روش تحلیل محتوا صورت گرفته است که پس از استخراج تمرین‌های ارائه‌شده در هر دو وب‌گاه با توجه به معیارهای نظری بن و بایرلین مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که دویچه‌وله بیشتر از رویکردهای سمعی بصری استفاده کرده و از نظر متنوع بودن موضوعات روزمره پیشرو است و بر روش‌های یادگیری سریع و مؤثر تکیه دارد. در مقابل دویچ‌اینفو بیشتر بر یادگیری در زمینه تأکید دارد که جزء بهترین رویکردها برای ذخیره لغات در حافظه بلندمدت به شمار می‌رود. بر این مبنا زبان‌آموز می‌تواند بسته به نیازها، بودجه زمانی و سبک یادگیری فردی خود در مورد انتخاب سکوی یادگیری تصمیم بگیرد.

اطلاعات مقاله

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲/۰۷/۲۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۲/۲۶
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۲۸
تاریخ انتشار: تابستان ۱۴۰۳
نوع مقاله: علمی پژوهشی

کلید واژگان:

یادگیری الکترونیکی، واژگان آلمانی، وبسایت آموزشی، دویچه‌وله، دویچ‌اینفو.

مرادی، مهین، مسگرزاده اقدم، لیلی، و صحاوی، شهرام. (۱۴۰۳). رویکردهای آموزش الکترونیکی واژگان آلمانی سطح A1 در وبسایت‌های آموزشی دویچه‌وله و دویچ‌اینفو. پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبانهای خارجی، ۱۴ (۲)، ۲۳۵-۲۵۲.

DOI: http://doi.org/ 10.22059/jflr.2024.366852.1075.

The Author(s).

Publisher: The University of Tehran Press.

DOI: http://doi.org/ 10.22059/jflr.2024.366852.1075.

دانشجوی دکتری تلافصی لانه آموزش زبان آلمانی، واحد علوم و لا لالات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
** عضو هیئت علمی و استادیار گروه زبان آلمانی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
*** عضو هیئت علمی و استادیار گلاوه زبان المانی، ولاد علوم و ت لالات، دانلاگاه آزاد اسلامی، نلالان، لایلان

۱. مقدمه

واژگان پایه و عمومی بخش مهمی از یادگیری آلمانی است. یادگیری واژگان پایه و عمومی از این جهت مهم است که پایه و اساس ارتباط را تشکیل می‌دهد، همچنین اساس ساخت واژگان جامع‌تر را تشکیل می‌دهد. هنگامی که زبان آموزان بر این کلمات اساسی تسلط پیدا می‌کنند، می‌توانند مهارت‌های زبانی خود را بیشتر توسعه دهند و واژگان تخصصی‌تری را بیاموزند. آموزش الکترونیکی در سال‌های اخیر افزایش چشمگیری داشته است. در این حوزه نرم‌افزارهای کاربردی یادگیری واژگان مانند دولینگو^۱ یا بابل^۲ و غیره، متفاوت از وبسایت‌ها عمل می‌کنند. اساس کار آنها اغلب بر مبنای تئوری‌های آموزشی رفتارگرایی، تکرار و عناصر بازی است. آنها تمرین‌های شخصی‌سازی شده را به زبان آموزان ارائه می‌دهند و پیشرفت آن‌ها را دنبال می‌کنند. علاوه بر این، از نظام‌های امتیازی یا پاداش برای افزایش انگیزه یادگیرنده استفاده می‌کنند. با این وجود فقط نقش کمکی در آموزش واژگان و تثبیت آنها دارند. در مقابل، برخی وبسایت‌ها بر مبنای مرجع اروپایی مشترک طراحی شده‌اند و منابع و مواد مختلفی را برای یادگیری آلمانی ارائه می‌کنند از این رو همانند کتاب‌های آموزشی به‌عنوان رسانه‌ای پیشرو^۳ تلقی می‌شوند. امروزه، زبان آموزان بیشتری از سکوه‌های یادگیری^۴ زبان برخط برای یادگیری یک زبان جدید یا بهبود دانش خود استفاده می‌کنند. دویچ اینفو^۵ و دویچه‌وله^۶ دو وبسایت شناخته شده در حوزه آموزش زبان آلمانی هستند. این دو وبگاه با رویکردهای مختلفی در بخش‌های مختلف وبگاه خود کوشیده‌اند از طریق ارائه انواعی گوناگون از تمرین‌ها، بستری برای یادگیری واژگان فراهم سازند. این پژوهش به‌طور مشخص فقط به بررسی یادگیری واژگان در بخش‌های مختص واژگان سطح A1 در این دو وبگاه، یعنی «دوره‌ها»^۷ در دویچ اینفو و «مری آلمانی»^۸ در دویچه‌وله در بازه زمانی تیرماه سال ۱۴۰۲ می‌پردازد، همچنین سؤالاتی را در مورد اثربخشی سکوه‌های آموزش زبان دویچه‌وله و دویچ اینفو در حوزه یادگیری واژگان پایه مطرح می‌کند. در این مطالعه، مسئله این است که این سکوها از چه رویکردهایی برای آموزش واژگان آلمانی استفاده می‌کنند. بر این اساس دو پرسش مورد توجه بود: یکی این که در این دو وبگاه، کدام روش‌ها و تمرین‌ها برای یادگیری

واژگان پایه در سطح A1 استفاده می‌شود. و دوم؛ سبک‌های یادگیری فردی چه تأثیری بر نتایج یادگیری دارند؟ از این رو، هدف مطالعه حاضر، مقایسه و ارزیابی تمرین‌ها و روش‌های یادگیری واژگان و بازشناسی نقاط قوت و ضعف این دو وبگاه در ارائه واژگان آلمانی است. چنین پژوهشی از این نقطه نظر ضرورت پیدا می‌کند که به‌عنوان یک نمونه، می‌تواند بستری برای انجام تحقیقات بیشتر در مورد آموزش الکترونیکی بوده و با واکاوی تأثیر چنین شیوه‌هایی بر یادگیری زبان آلمانی، زمینه‌ساز افزایش درک چگونگی استفاده مؤثر از آموزش الکترونیکی برای بهبود مهارت‌های زبانی در زبان آموزان آلمانی خواهد بود. تحقیقات زیادی در خصوص آموزش الکترونیکی و نیز مقایسه آن با آموزش سنتی وجود دارد. در این زمینه می‌توان به مطالعه [خداکرمی \(۱۴۰۱\)](#) اشاره کرد که به چالش‌های آموزش الکترونیکی برای جامعه دانشگاهیان و تجربه این نوع آموزش در دوران همه‌گیری کرونا پرداخته است. همچنین در زمینه بازشناسی قابلیت‌های بستر الکترونیکی در آموزش زبان، می‌توان از مطالعه دیگری یاد کرد که در آن انواع آموزش الکترونیکی و چگونگی تلفیق آن‌ها با آموزش نوین حضوری مورد بحث قرار گرفته است. [حقانی، \(۱۳۸۳\)](#) اما اهمیت این تحقیق در این است که یک بررسی موسکافانه از یکی از انواع آموزش الکترونیکی ارائه می‌دهد و به آموزش الکترونیکی واژگان آلمانی در دو وبگاه مشخص می‌پردازد. برای این منظور از روش تحلیل محتوا استفاده می‌شود. در پژوهش حاضر برای بررسی نحوه ارائه واژگان در دو وبگاه مورد نظر از این روش برای شناسایی الگوها و تحلیل تمرینات مربوطه استفاده می‌شود. استفاده از چنین روشی در تحقیق حاضر می‌تواند ذی‌نفعان و علاقه‌مندان آموزش را در درک بهتر رفتار یادگیری و نتایج یادگیری زبان آموزان آلمانی کمک کند، به گونه‌ای که مشخص شود در موقعیت‌های مشابه چگونه باید به توسعه مواد و منابع مناسب برای نیازهای سبک‌های مختلف یادگیری اقدام کرد. نتایج این مطالعه می‌تواند توصیه‌هایی را به معلمان و زبان آموزان برای انتخاب بستر آموزشی مناسب و یادگیری و آموزش مؤثر لغات آلمانی ارائه دهد. به علاوه، پیشنهاداتی را برای بهبود این وبگاه‌ها در بروزرسانی‌های آینده ارائه می‌کند. مزید بر این، سازندگان سکوه‌های آموزش زبان آلمانی در ایران نیز می‌توانند از این توصیه‌ها بهره ببرند.

⁵ - deutsch.info

⁶ - learngerman.dw.com

⁷ - Kurse

⁸ - Deutschtrainer

¹ - Duolingo

² - Babbel

³ - Leitmedium

۲. پیشینه پژوهش

تمرکز مطالعه حاضر بر یادگیری واژگان آلمانی از رهگذر یادگیری الکترونیکی است. در مفهومی جامع، اگر هر نوع ماده دیجیتال (رقمی) یا کانال‌های ارتباطی دیجیتال در فرآیند یادگیری مورد استفاده قرار گیرد، می‌توان از یادگیری الکترونیکی صحبت کرد. این نکته در حوزه یادگیری زبان خارجی به معنی ادغام فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرآیند یادگیری است. چنین فرایندی دربرگیرنده مراحل یادگیری برخط^۹ و برون خط^{۱۰}، ارتباط هم‌زمان و ناهم‌زمان از طریق کانال‌های ارتباطی و همچنین تهیه مواد آموزشی و اطلاعات و غیره است. (روسلا^{۱۱}، ۲۰۰۴: ۸) این اظهارنظر به مفهوم یادگیری الکترونیکی اشاره دارد، که به گفته هیس^{۱۲} (۲۰۰۶: ۱۰۳)، «چتری برای همه فعالیت‌های یادگیری با کمک فناوری اطلاعات» به شمار می‌آید. آنچه در ابتدای رایانه‌ای شدن به‌عنوان یادگیری مبتنی بر دانش رایانیک^{۱۳} یا برنامه‌ریزی شده شناخته می‌شد و متعاقباً اختصارهای کم‌وبیش توصیفی همچون CALL, CALI, TELL WELL, CBT و غیره برای آن ساخته شد. (میتشیان^{۱۴}، ۱۹۹۹) اصطلاح «یادگیری الکترونیکی» همه نام‌های قبلی را به ارث برده است، اگر چه خوشبختانه «یادگیری» در کانون توجه قرار می‌گیرد. افزون بر این، این اصطلاح دربردارنده مسائل مربوط به تهیه مواد آموزشی و نیز بررسی آنها است. در مجموع، یادگیری زبان برخط را باید بخشی از آموزش‌های مبتنی بر رایانه^{۱۵} (CBT) دانست که اغلب دربردارنده آزمون‌ها و پرسش‌های چند گزینه‌ای هستند. البته محدودیت CBT این است که عمدتاً برای نیازهای آموزشی با دامنه‌های بزرگ مناسب است اما برای آموزش‌های در مقیاس کوچک‌تر، پرهزینه قلمداد می‌شود. اصطلاح «یادگیری مبتنی بر رایانه»^{۱۶} (CBL) نیز گاهی در یادگیری الکترونیکی، به‌ویژه برای ارائه آموزش‌های «ترمیمی» اضافی استفاده می‌شود. (میسون و زنیه^{۱۷}، ۲۰۰۶: ۲۸) مطالعه حاضر، یعنی بازشناسی چگونگی آموزش از طریق وبگاه‌ها نیز از این شمارند. با در نظر گرفتن، چنین چشم‌اندازی، در این قسمت ابتدا به پیشینه نظری مباحث مرتبط با اکتساب

واژگان و تفاوت‌های فردی یادگیری با تکیه بر روش‌های الکترونیکی نگاهی انداخته می‌شود و آنگاه برخی مصادیق تجربی چنین مطالعاتی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۱.۲. مبانی نظری اکتساب واژگان

چگونگی یادگیری واژگان عمومی آلمانی توسط اندیشمندان بسیاری مورد بررسی قرار گرفته است. یکی از نمایندگان پیشرو در این حوزه راینر^{۱۸} (۱۹۹۹) است. وی در کتاب خود، مروری جامع بر یافته‌ها و چالش‌های کنونی در زمینه کار با واژگان ارائه کرده است که جنبه‌های مختلفی مانند ساخت واژگان، اهمیت زمینه در هنگام یادگیری لغات جدید و راهبردها و روش‌های یادگیری واژگان را در بر دارد. الیور بایرلین^{۱۹} (۱۹۹۷) نیز تحلیل و ارزیابی جامعی از یافته‌ها و دیدگاه‌های مختلف در زمینه کار با واژگان ارائه می‌دهد و به گونه‌شناسی تمرینات واژگانی پرداخته است. در این مطالعه، کوشش شد تا نظرات این دو صاحب‌نظر و برخی دیگر از متخصصان در حوزه یادگیری واژگان به‌عنوان مبنای نظری برای آموزش واژگان استفاده شود. این دیدگاه‌ها مبنای محکمی برای تعیین معیارهای اصلی ارائه واژگان و تحلیل رویکردهای مختلف در آموزش واژگان فراهم می‌کند. مزید بر این، مطالعات انجام‌شده در خصوص پایه‌های نظری یادگیری واژگان، انواع روش‌های اکتساب آنها و تفاوت‌های فردی در یادگیری نیز مورد توجه بود.

ولفگانگ هالت و فرانک جی کونیگس^{۱۹} (۲۰۱۳: ۱۰۴) سه فرم اصلی اکتساب واژگان را شامل «اکتساب واژگان به‌طور اتفاقی»، «اکتساب واژگان محدود به درس» و «اکتساب واژگان تحت کنترل خود زبان‌آموز»، می‌دانند. براساس نظر هلگا هاودک^{۲۰} (۲۰۰۸: ۳۶۲)، زمانی از کسب واژگان به‌صورت اتفاقی صحبت می‌شود که توجه زبان‌آموز به کل متن معطوف است یعنی در واقع هدف متن است اما در طی آن اکتساب واژه به‌طور طبیعی اتفاق می‌افتد. برای مثال در یک مکالمه، هنگام خواندن یک کتاب، هنگام گوش کردن به یک لوح فشرده یا پادبش^{۲۱} صوتی یا هنگام تماشای یک فیلم. درحالی‌که اکتساب واژگان اتفاقی از طریق تعامل شفاهی تقریباً از همان

¹⁵ - Computer-Based Training

¹⁶ - Computer-based learning

¹⁷ - R. Bohn

¹⁸ - O. Bayerlein

¹⁹ - Wolfgang Hallet, & Frank G Königs

²⁰ - Haudeck, H

²¹ - Podcast

⁹ - Online

¹⁰ - Offline

¹¹ - Rosler

¹² - Hess

¹³ - Cybernetics

¹⁴ - Mitschian

ابتدا امکان‌پذیر است، خواندن محتوای محور به یک واژگان پایه برای حدس زدن و اکتساب کلمات از متن نیاز دارد. حتی مبتدیان و زبان‌آموزان در سطح زبان متوسط می‌توانند واژگان را از طریق خواندن محتوای محور با استفاده از متون ساده‌شده یا از طریق خواندن محدود به دست آورند. اثربخشی خواندن محتوای محور برای اکتساب واژگان بسیار بحث‌برانگیز است. به‌طور کلی، فراگیران باید از اکتساب واژگان اتفاقی بیشتر آگاه شوند. اکتساب واژگان محدود به کلاس درس به اثر دویه^{۲۲} (۱۹۷۵) بر می‌گردد که در کشورهای آلمانی زبان بسیار تأثیرگذار بود و بر مبنای آن سه مرحله «ارائه، تمرین و به‌کارگیری» متمایز می‌شوند. مرحله اول عبارت از ارائه واژگان است. ارائه واژگان شامل روش‌های ارائه واژگان است. رایبر^{۲۳} (۱۹۹۹: ۵۸-۷۰) روش‌های توضیح غیرزبانی و تاحدی غیرزبانی از جمله «تابلوها»^{۲۴}، علائم رانندگی، اعداد، علائم، تصویرسازی تصویری، تصویرسازی عینی، حالات چهره و حرکات،^{۲۵} پانتومیم و تصاویر صوتی «روش‌های توضیح زبانی یعنی رویه‌های یک‌زبانه مانند «تشریح کلمات از طریق متن، مترادف‌ها، متضادها، دانش واژه‌سازی، دسته‌بندی‌های خاص، سلسله‌مراتب، نتیجه‌گیری از طریق قیاس»^{۲۶}، تعاریف، معادلات، عبارات^{۲۷} و جملات مثالی» و روش‌های دوزبانه از جمله «ترجمه، شباهت واژه در زبان مادری و خارجی، شباهت واژه در زبان خارجی اول و دوم و واژگان بین‌المللی» را به‌عنوان روش‌های مختلف آموزش واژگان بیان کرده است. انتخاب برخی روش‌ها به نوع کلمات برای مثال کلمات انتزاعی، افعال و اسامی پدیده‌ها، همچنین به سطح و پیش‌دانسته‌های زبان‌آموز، توانایی‌های کلامی و دانش معلم و نیز منابع و امکانات موجود بستگی دارد. نقش زمینه در یادگیری واژگان بسیار تأکید شده است، واژگان باید در بستری معنادار معرفی و آموخته شوند. این فرض ریشه در نظریه روان‌شناس هلندی کارل ون پاررن^{۲۸} (۱۹۷۲ و ۱۹۷۷) دارد. علاوه بر این، کلمات جدید نباید به‌صورت مجزا آموخته شوند، بلکه در ارتباط با سایر واحدهای واژگانی باید با پیوند دادن واژگان جدید با آنچه آموخته شده است، شبکه‌ای شوند. زبان مادری نقش مهمی در یادگیری یک زبان خارجی ایفا می‌کند. هنگامی که زبان‌آموزان،

یک زبان خارجی را یاد می‌گیرند از قبل یک نظام زبان مادری قوی دارند. امروزه در آموزش تخصصی مشخص شده است که زبان مادری به‌عنوان یک مهارت فکری زبانی آموخته‌شده به‌عنوان یک نظام مرجع عمل می‌کند که از طریق آن می‌توان یک نظام زبان دوم را با موفقیت آموخت. (دیگز،^{۲۸} ۱۹۸۳: ۲۳۶) زبان مادری به طرق مختلف در یادگیری یک زبان خارجی دخیل است و تحقیقات نشان داده است که انتقال از زبان مادری در تمام سطوح زبانی رخ می‌دهد و همچنین نقش مهمی در بازاندیشی زبان ایفا می‌کند. (مانند بوتسکام^{۲۹} ۱۹۸۹؛ گونگس^{۳۰} ۱۹۹۱؛ ووده^{۳۱} ۱۹۸۹) در فرآیند یادگیری زبان خارجی، همیشه باید وجود «پل ترجمه» را در نظر گرفت که کم‌وبیش بر فرآیند یادگیری زبان خارجی تأثیر می‌گذارد. ((ویلیس،^{۳۲} ۱۹۸۱: ۳۰۰) سهم زبان مادری در جایی که عناصر یا ساختارهای زبان مادری به اشتباه در زبان خارجی استفاده می‌شوند (خطاهای تداخلی) به‌ویژه در تلفظ بسیار محسوس به نظر می‌رسد اما در واژگان، نحو و غیره نیز دیده می‌شود. تعصب تک‌زبان‌گرایی سخت‌گیرانه در آموزش زبان‌های خارجی به روش «شنیداری-زبانی»^{۳۳} باز می‌گردد. در این روش آموزش زبان که مبتنی بر نظریه یادگیری رفتارگرا بود، اعتقاد بر این بود که مشکل خطای تداخل با حذف کامل زبان مادری از تدریس قابل حل است. «لادو»^{۳۴} (۱۹۷۱: ۱۶۶) کلاسی را ترجیح می‌دهد که در آن معنای کلمه‌ای که تلفظ آن یاد گرفته شده است به‌جای توسل به ترجمه حدس زده شود. شرطی-سازی‌هایی مانند یادگیری‌های «کنش و واکنشی»، «تقویت» و «تکرار» به‌عنوان گلوله جادویی برای حذف زبان مادری در نظر گرفته شد. (بیله^{۳۵} ۱۹۷۹؛ ریورز^{۳۶} ۱۹۶۴؛ ویلکینز^{۳۷} ۱۹۷۲) از آنجایی که امروزه مبانی روان‌شناسی یادگیری روش «شنیداری-زبانی» از بسیاری جهات منسوخ شده است، تک‌زبان بودن سخت‌گیرانه نیز توجیه اولیه خود را از دست داده است. برای مبتدیان می‌توان از روش‌های توضیحی غیرزبانی یا احتمالاً دوزبانه استفاده کرد. یادگیری واژگان محدود به درس به‌ویژه برای یادگیری کلمات پرکاربرد و اولین برخورد با یک کلمه توصیه می‌شود. (هالت، کونگس،^{۳۸} ۲۰۱۳: ۱۰۶) مرحله دوم بخش تمرین واژگان است. بایر لاین^{۳۹} (۱۹۷۷: ۸۱-)

29 - W. Wode

30 - W. Wilss

31 - Die audiolinguale Methode

32 - R. Lado

33 - W. Beile

34 - W. M. Rivers

35 - D. A. Wilkins

22 - P. Doye

23 - Piktogramme

24 - Gestik, Mimik

25 - Analogieschlüsse

26 - Paraphrasen

27 - Carl F. Van. Parreren

28 - A. Digeser

(۷۳) به مبحث گونه‌شناسی تمرینات واژگانی پرداخته است و تمرینات واژگانی را این‌گونه دسته‌بندی کرده است: تمرین‌های شناسایی،^{۳۶} بسط‌دادنی^{۳۷}، مقایسه‌ای یا تمایزی،^{۳۸} اختصاص - دادنی،^{۳۹} غربالگری،^{۴۰} نام‌گذاری،^{۴۱} توضیحی^{۴۲} و تعریفی،^{۴۳} تکمیلی،^{۴۴} استخراجی^{۴۵} و تشخیصی.^{۴۶} واژگان را می‌توان با بازی‌هایی شبیه دومینو،^{۴۷} جدول کلمات متقاطع، پانتومیم و غیره نیز تمرین کرد. مرحله آخر عبارت از به‌کارگیری است، طبق گفته **دوبه (۱۹۷۵: ۳۳)** این مرحله، نوبت گنجاندن واژگان کسب‌شده در دایره واژگانی و حافظه یادگیرنده است. واژگان اکتساب شده همیشه در روابط موقعیتی و زبانی جدید به کار می‌روند. اکتساب واژگان به‌صورت خودآموز توسط زبان‌آموز بیشتر با دو استدلال زیر توجیه می‌شود: از یک سو، به‌دلیل محدودیت زمانی، نمی‌توان واژگانی که باید در طول درس زبان خارجی یاد گرفته شوند، به‌اندازه کافی تثبیت کرد. از سوی دیگر، یادگیرندگان باید این توانایی را به دست آورند که واژگان را به شیوه خودآموز یعنی به‌صورت مستقل و پیوسته یاد بگیرند. این شکل از اکتساب واژگان در درجه اول با کمک راهبردهای یادگیری واژگانی و آگاهی می‌شود که زبان‌آموزان آگاهانه یا ناخودآگاه از آنها استفاده می‌کنند. **نوربرت اشمیت (۱۹۹۷)** راهبردهای یادگیری واژگان را به دویخس راهبردهای کشف و راهبردهای تثبیت دسته‌بندی می‌کند. اکتساب واژگان تحت کنترل زبان‌آموز باید با فراگیران در درس‌های زبان خارجی مورد بحث قرار گیرد. به زبان‌آموزان می‌توان این فرصت را داد که راهبردهای مختلف یادگیری واژگان را در یک جلسه آموزشی راهبرد یادگیری یا در یک چرخه یادگیری امتحان کنند. عادات یادگیری واژگانی خود را در یک جزوه منعکس کرده و درباره آن با سایر فراگیران یا با معلم تبادل نظر کنند. باین‌حال، اکتساب واژگان تحت کنترل زبان‌آموز نباید موضوع درس یک جلسه باشد بلکه موضوعی است که بایستی دائماً در درس‌های زبان خارجی تکرار شود. مزیت این نوع اکتساب واژگان نسبت به واژگانی که محدود به کلاس درس است، این است که زبان‌آموزان می‌توانند واژگان مورد نظر خود را

انتخاب کنند و مسئولیت فرآیند یادگیری خود را بر عهده می‌گیرند

هنگام یادگیری واژگان یک زبان خارجی، تفاوت‌های فردی واضحی وجود دارد که می‌تواند بر سرعت و اثربخشی یادگیری تأثیر بگذارد. **آگوادو (۲۰۰۱: ۷۵۵)** انواع سبک‌های یادگیری را این‌گونه متمایز می‌کند.

یادگیرنده با سبک یادگیری بصری اگر بتواند اطلاعات را ببیند یا بخواند، می‌تواند به‌خوبی آن را به خاطر بسپارد. برای یادگیرنده این سبک، یک الگوی بصری (به‌عنوان مثال، تصاویر، تصویرسازی یا گرافیک، و غیره) در فرآیند یادگیری کمک می‌کند. او به یک محیط آموزشی زیبا نیاز دارد و دوست دارد با تصاویر بر تخته سیاه و اسناد نوشتاری کار کند و یادداشت برداری کند. این نوع یادگیری به‌دلیل به‌هم‌ریختگی محیط یادگیری مختل می‌شود.

یادگیرنده با سبک یادگیری شنیداری، ثبت اطلاعات از طریق گوش را ترجیح می‌دهد، یعنی با شنیدن یاد می‌گیرد. این زبان‌آموز با بلند گفتن متن می‌تواند خوب به خاطر بسپارد و با تکالیف شفاهی راحت است. یادگیرنده با سبک شنیداری اغلب در حین یادگیری با خود صحبت می‌کند، بنابراین به آرامش و سکوت نیاز دارد و در محیط پر سر و صدا احساس ناراحتی می‌کند.

یادگیرنده با سبک یادگیری لمسی وقتی که خودش چیزی را انجام می‌دهد به راحتی می‌تواند یاد بگیرد. این یادگیرنده اطلاعاتی را که از طریق حرکت، عمل و حس ثبت کرده است خیلی خوب به خاطر می‌سپرد.

یادگیرنده با سبک یادگیری کلامی در هنگام یادگیری، توضیحات شفاهی و همچنین انتزاعی برایش مهم‌تر است.

یادگیرنده با سبک یادگیری ارتباطی، از طریق بحث و گفتگو بهتر یاد می‌گیرد. برای او تعامل زبانی با مطالب آموزشی و درک از طریق گفتگو از اهمیت بالایی برخوردار است. او باید با دیگران به بحث بپردازد. این یادگیرنده برای یادگیری نیاز به تبادل و گفتگو دارد.

43 - Definitionsübungen
44 - Komplementationsübungen
45 - Extraktionsübungen
46 - Rekognitionsübungen
47 - Domino
48 - N. Schmitt
49 - K. Aguado

36 - Erkennungsübungen
37 - Erschließungsübungen
38 - Vergleichs und Differenzierungsübungen
39 - Ordnungs und zu ordnungsübungen
40 - Aussonderungsübungen
41 - Bezeichnungsübungen
42 - Erklärungsübungen

درسال‌های اخیر نظرات متناقضی نیز در مورد سبک‌های یادگیری وجود دارد. یک نمونه آن مصاحبهٔ پروفسور بروس هود^{۵۰} (۲۰۲۳) / رئیس بخش روان‌شناسی رشد از دانشگاه بریستول است با عنوان «همیشه فقط به مغز نگاه نکنید»^{۵۱} که در صفحه رسمی وب‌گاه رادیو آلمان^{۵۲} نیز موجود است. پروفسور بروس هود، استاد روان‌شناسی رشد از دانشگاه بریستول، مفهوم سبک‌های یادگیری را غیرعلمی دانسته و آن را با سایر افسانه‌های یادگیری مانند ژیمناستیک مغز یا این باور که ما فقط از ده درصد مغز خود استفاده می‌کنیم، مقایسه می‌کند. او توضیح می‌دهد که مفهوم سبک‌های یادگیری بر این فرض استوار است که می‌توانید از پرسش‌نامه‌ها استفاده کنید تا بفهمید که چگونه یک فرد به بهترین شکل یاد می‌گیرد و سپس مواد آموزشی مناسب را ارائه دهید. با این حال، هود تأکید می‌کند که یادگیری پیچیده است و اطلاعات معمولاً از طریق مسیرهای متعدد منتقل می‌شود. او استدلال می‌کند که حتی اگر کسی روش خاصی از یادگیری را ترجیح می‌دهد، نباید فقط روی آن تمرکز کرد. هود بیان می‌کند که هیچ مدرک علمی برای حمایت از اثربخشی و کارایی مفهوم سبک‌های یادگیری

وجود ندارد. او همچنین تأکید می‌کند که آموزش و آزمایش برای سبک‌های یادگیری، زمان و هزینهٔ زیادی می‌طلبد و بهتر است این منابع برای آزمایشات مبتنی بر شواهد استفاده شوند. هود پیشنهاد می‌کند که کارشناسان به مدارس بروند تا در مورد شواهد علمی صحبت کنند و چنین نظام‌های اعتقادی را به چالش بکشند. او به پویس «اسپیکز»^{۵۳} اشاره می‌کند که در آن کارشناسان به مدارس می‌روند و در مورد تحقیقات خود و مفهوم سبک‌های یادگیری صحبت می‌کنند. دانش‌آموزان و معلمان قبل و بعد از بازدید مورد نظرسنجی قرار می‌گیرند تا ببینند آیا نظرات آنها در مورد سبک‌های یادگیری و علوم اعصاب تغییر کرده است یا خیر.

در جدول زیر شاخص‌هایی از مباحث بالا و به‌خصوص نظریه‌های رایج بن و بایرلین در خصوص روش‌ها و تمرین‌های یادگیری واژگان استخراج شده‌اند. این شاخص‌ها با ارائه چهارچوب‌هایی روش‌شناسانه برای مقوله‌بندی روش‌ها و تمرینات یادگیری واژگان، و نیز تحلیل اصول یادگیری واژگان در وبگاه‌های دویچ‌اینفو و دویچه‌وله مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

جدول (۱) معیارهای فهم روش‌ها و طراحی تمرین‌ها در ارائه واژگان

الف) معیارهای فهم روش‌های مورد استفاده در ارائه واژگان		ب) معیارهای طراحی تمرینات واژگان	
○ روش ارائه واژگان در موقعیت‌های روزمره	○ تمرینات تعریفی	○ تمرینات تکمیلی	○ تمرینات نام‌گذاری
○ استفاده از روش‌های سمعی و بصری	○ تمرینات نام‌گذاری	○ تمرینات چیدمان	○ تمرینات حروف
○ روش‌های ارائه واژگان به وسیله تابلوها و علائم	○ تمرینات اختصاص‌دانی	○ تمرینات انواع اعداد	○ تمرینات ترتیب
○ استفاده از روش ارائه در زمینه	○ تمرینات مقایسه‌ای یا تمایزی	○ تمرینات کلمات	○ تمرینات توضیحی
○ روش‌های انتقال معنی دوزبانه	○ تمرینات غربالگری	○ تمرینات چندانتخابی	○ تمرینات چند گزینه‌-
○ استفاده از روش ساخت واژه	○ تمرینات استخراجی	○ تمرینات چند گزینه‌-	○ تمرینات چند گزینه‌-
○ روش تعیین مترادف و متضاد در ارائه واژگان	○ تمرینات تشخیصی	○ تمرینات چند گزینه‌-	○ تمرینات چند گزینه‌-
○ استفاده از روش‌های علائمی مانند خط کشیدن	○ تمرینات تشخیصی	○ تمرینات چند گزینه‌-	○ تمرینات چند گزینه‌-

۲.۲. مرور تحقیقات پیشین

پژوهش‌های فراوانی به مطالعه و ارزیابی قابلیت‌های یادگیری الکترونیک پرداخته‌اند. برخی آن را فرصت و برخی تهدید برشمرده‌اند و حتی شماری نیز از احتمال جایگزین شدن آنها با آموزش‌های دانشگاهی صحبت کرده‌اند. گروه اخیر متذکر شده‌اند که تا قبل از ظهور شبکه جهانی وب هیچ جایگزینی برای تحصیل دانشگاهی وجود نداشت اما امروز

امکان طرح چنین احتمالی وجود دارد. (پالیام، ۲۰۱۲ : ۳۷-۴۹) بنابراین بازاندیشی درباره ماهیت و چگونگی یادگیری الکترونیکی واژگان در حوزه آموزش زبان آلمانی از اهمیت وافر برخوردار است. در حوزه یادگیری واژگان آلمانی می‌توان به پایان‌نامهٔ بوهالوان کاریم^{۵۴} (۲۰۰۷) با عنوان «در باب ارائه واژگان در کتب درسی آلمانی به‌عنوان زبان خارجی» اشاره کرد که به بررسی ارائه واژگان در کتابهای آلمانی به‌عنوان زبان

⁵³ - Speakezee

⁵⁴ - B. Karima

⁵⁰ - B.Hood

⁵¹ - Nicht immer nur auf das Hirn schauen

⁵² - deutschlandfunk

خارجی در الجزایر پرداخته و اینکه ارائه واژگان تا چه حد الزامات آموزش زبان را برآورده می‌کند. این کار به ملاحظات نظری در مورد واژگان و آموزش آن از جمله تعاریف، روش‌های معناسازی، گونه‌شناسی تمرین‌ها و جایگاه زبان‌شناسان و متخصصان می‌پردازد و به مشکلات در ارائه واژگان و پیشنهاداتی برای امکان یادگیری مؤثر می‌پردازد. همچنین پایان‌نامه کارولینه کونکه^{۵۵} (۲۰۲۰) با موضوع «آلمانی به‌عنوان زبان خارجی، انتقال واژگان در سطح A1» به بررسی چگونگی آموزش واژگان آلمانی در دوره پایه A1 انستیتو گوته می‌پردازد. او واژگان را به دسته‌های مختلف تقسیم کرده و شرح داده است. وی تأکید می‌کند که واژگان نه تنها از کلمات منفرد بلکه از واحدهای واژگانی نیز تشکیل شده است. او نحوه آموزش واژگان در دوره‌های زبان را با در نظر گرفتن مشکلات فردی زبان‌آموزان توضیح می‌دهد و در آن راهبردهای مؤثر برای آموزش واژگان ارائه می‌شود، درحالی‌که بر اهمیت انگیزه و احساسات نیز تأکید می‌شود. علاوه بر این، انواع مختلف و سبک‌های یادگیری نیز در نظر گرفته شده است. بخشی از آن به دروس پایه آلمانی سطح A1 در موسسه گوته اختصاص دارد و روند دوره، انگیزه شرکت‌کنندگان و روش‌ها و راهبردهای مورد استفاده را برای تعمیق واژگان آلمانی شرح می‌دهد. در نهایت، نکاتی برای دوره‌های بعدی، به‌ویژه برای گروه‌هایی که با راهبردهای مورد استفاده آشنا نیستند، ارائه شده است. همچنین بر اهمیت بالا نگه داشتن انگیزه و معرفی عناصر بازی برای جلوگیری از خاطرات و احساسات منفی تأکید می‌کند. واژگان باید به گونه‌ای آموزش داده شود که با تجارب فراگیران ارتباط برقرار کند و با ایجاد تجربیات یادگیری مثبت به آنها امکان برقراری ارتباط سریع را بدهد. در پژوهشی دیگر باید از مطالعه اثربخشی «دولینگو» توسط رومن وسلینوف و جان گرگو^{۵۶} (۲۰۱۲) یاد کرد که دولینگو را به‌عنوان یک ابزار کمکی مناسب آموزش الکترونیکی واژگان معرفی کرده است. همچنین پایان‌نامه اوما کیندی^{۵۷} (۲۰۲۲) با عنوان یادگیری واژگان، سنتی یا دیجیتال توسط نرم‌افزار به یادگیری واژگان به‌صورت سنتی و دیجیتال پرداخته است و اینکه دیجیتالی شدن بدون شک به آموزش زبان‌های خارجی راه پیدا کرده است. در حال حاضر استفاده از دیجیتالی شدن با تمام مزایا و

چالش‌هایش به‌عنوان ابزاری با امکانات نامحدود در عصر دیجیتال بسیار مهم است.

۳. روش‌شناسی پژوهش

در این تحقیق از روش تحلیل محتوا برای تجزیه و تحلیل ارائه واژگان سطح A1 در وبسایت‌های دوپچه‌وله و دویچ-اینفو و همچنین برای دستیابی به نتایج دقیق و قابل اعتماد استفاده می‌شود. تحلیل محتوا کاربردهای زیادی در پژوهش-دارد. به‌عنوان نمونه دانکن با استفاده از ۱۰۰ لغت کلیدی، مقالات چاپ شده در دو مجله «روان‌شناسی بالینی» و «بهداشت روانی» را تحلیل کرد تا تکامل و تحول این رشته‌ها را مورد سنجش قرار دهد. محقق دیگری ۵۰ شماره مجله اکونومیک هیستوری را با توجه به دو شاخص «مؤلف» و «محتوا» بررسی کرد تا جابه‌جا شدن الگوی پژوهشگران را در یک دوره در قیاس با دوره‌ای دیگر مورد واری قرار دهد. (رایف، لیس و فیکو، ۱۳۸۱: ۲۰-۱۹) در روش تحلیل محتوا پس از انتخاب جامعه آماری، مشخص کردن واحد تحلیل، و ساختن مقوله‌ها، داده‌های مورد نظر به‌صورت نظام‌یافته، کدگذاری شده و با تکیه بر داده‌ها به سئوالات تحقیق پاسخ داده می‌شود. (بدیعی، ۱۳۸۰). این روش امکان بررسی کامل بخش واژگان در دو وب‌گاه و شناسایی الگوها، روش‌ها و تمرین‌های مربوطه را فراهم می‌کند. تحلیل محتوا روش تحقیقی است که برای تحلیل نظام‌مند محتوای متون، تصاویر یا سایر وسایل ارتباطی استفاده می‌شود و یک رویکرد ساختاریافته برای بررسی اطلاعات ارائه می‌کند. برای انجام تجزیه و تحلیل محتوا، ابتدا تمام تمرین‌هایی که در دو وب‌گاه مربوط به یادگیری واژگان است، استخراج می‌شود. این تمرینات شامل «تمرینات شناسایی، بسط‌دادنی، مقایسه‌ای یا تمایزی، اختصاص‌دادنی، غربالگری، نام‌گذاری، توضیحی و تعریفی، تکمیلی و استخراجی و تشخیصی» هستند. سپس نمونه‌ای از هر نوع تمرین با توجه به شاخص‌های مورد نظر راینر بن، بایرلین و دیگران تجزیه و تحلیل می‌شود تا مشخص شود که اولاً در هر وب‌گاه از چه روش‌هایی برای ارائه واژگان استفاده شده است و ثانیاً از هر نوع خاص چه تعداد تمرین در هر وب‌گاه ارائه شده است. با استفاده از این روش، شباهت‌ها و تفاوت‌های دو وب‌گاه از نظر نحوه ارائه آموزش واژگان مقایسه

57 - O. Cindy

55 - C. köhncke

56 - Roumen Vesselinov & John Grego

می‌شوند. بر مبنای این روش، نتایج دقیق این تجزیه و تحلیل در قالب نمودار به صورت مصور ارائه شده و به تفصیل توضیح داده می‌شود.

۴. یافته‌های پژوهش

تجزیه و تحلیل ارائه واژگان پایه در دو وبسایت با

استفاده از معیارهای مشخص

بخش «مریی آلمانی» از وبگاه دویچه‌وله در سطح A1 حدود ۱۰۰ درس با موضوعات متنوع روزمره و کوتاه ارائه می‌دهد، هر درس شامل تمرینات متنوع واژگانی است و در پایان هر درس فهرستی از واژگان و اصطلاحات تا حد امکان به صورت تصویری و صوتی ارائه می‌شود. بخش «دوره‌ها» از وبگاه دویچه‌اینفو در سطح A1 حدود ۳۲ درس با موضوعات روزمره اما مفصل ارائه می‌دهد. هر درس شامل تمرینات مفصل و متنوع واژگانی است و دارای یک فهرست واژگان و اصطلاحات است.

برای فهم بهتر روش کار این دو وبگاه، نمونه‌هایی از انواع تمرین‌ها در حوزه آموزش واژگان پایه و عمومی در سطح A1 مورد بازشناسی و مقوله‌بندی قرار گرفتند. این دسته‌بندی چنان‌که در بخش روش تحقیق نیز یادآوری شد، با تکیه بر دیدگاه‌های بُن و بایرلین انجام شده است و شامل تمرین‌های «بسط‌دادنی»، «مقایسه‌ای»، «اختصاص‌دادنی»، «غربالگری»، «نام‌گذاری»، «توضیحی»، «تعریفی»، «تکمیلی»، «استخراجی»، «تشخیصی»، «چیدمان حروف»، «اعداد»، و بالاخره «تمرین‌های ترتیب کلمات» هستند.

تمرینات بسط‌دادنی^{۵۸}

تمرین‌های بسط دادن از دید بایرلین در زمره تمرینات واژگانی قرار می‌گیرد. این تمرینات در وبگاه‌های آموزشی دویچه‌وله و دویچه‌اینفو بر تمرین‌های واژگانی در حوزه واژه‌سازی آلمانی، به‌ویژه بر ساخت واژه‌های مرکب از اجزای داده‌شده تمرکز دارد. همان‌طور که در تصاویر ۱۳ و ۱۴ مشخص است تفاوت بین اشکال ارائه در دو وبسایت در این است که دویچه‌اینفو این تمرین‌ها را با استفاده از تصاویر، علائم و علائم اطلاع‌رسانی به نمایش می‌گذارد که بر مبنای نظر رایج بن جزء روش‌های غیرزبانی و رویه‌های یک‌زبانه می‌باشند. تمرینات واژه‌سازی بدون این عناصر جزو روش‌های زبانی محسوب می‌شوند. گرچه دویچه‌اینفو در این حوزه ۲ تمرین و دویچه‌وله نیز ۲ تمرین ارائه می‌دهد اما آن‌گونه که مد نظر آگوادو است الگوهای بصری در فرآیند یادگیری به بسیاری از

یادگیرندگان برای گسترش دایره لغات و تعمیق دانش خود در مورد واژه‌سازی آلمانی کمک می‌کنند. براین اساس می‌توان گفت دویچه‌اینفو در این حوزه موفق‌تر عمل کرده است.

تصویر ۱۳. تمرینات بسط‌دادنی (Deutsch info), Kurse, Niveau A1, 1-1, Vor dem Hotel, 9

تصویر ۱۴. تمرینات بسط‌دادنی

(learnrgerman.dw.com, Deutsch trainer, 80, 3/3)

تمرینات مقایسه‌ای^{۵۹}

بایرلین تمرین‌های مقایسه و تمایز را گونه دیگری از تمرینات واژگانی برمی‌شمارد. این تمرینات در دو وبسایت به زبان‌آموزان این امکان را می‌دهند تا کلمات را به دسته‌هایی مانند تفضیلی و عالی طبقه‌بندی کنند و همچنین مترادف و متضادها را بیابند. رایج بن این روش‌ها را در دسته رویه‌های یک‌زبانه قرار می‌دهد. این تمرین‌ها اغلب برای یادگیری صفت‌ها از طریق مقایسه و تمایز طراحی شده‌اند و این‌گونه به فرایند جذب و به خاطر سپردن کمک می‌کنند. طبق نمونه‌های زیر هر دو وبگاه تمرین‌های مشابهی را در این زمینه ارائه می‌دهند. اگرچه دویچه‌اینفو در مجموع ۸ تمرین و دویچه‌وله ۶ تمرین ارائه کرده است، اما فراگیران می‌توانند از ثبات و دامنه تمرینات در هر دو وبگاه بهره‌مند شوند. زبان‌آموزان با استفاده از مقایسه‌های تفضیلی و عالی و نیز یافتن مترادف و متضادها، می‌توانند دایره واژگان خود را گسترش دهند.

Wähle die gegenteilige Bedeutung.

Hinweis: weiß, häßlich, alt, lang, preiswert, eng, heil, unbequem, sportlich

elegant -

breit -

schwarz -

تصویر ۱۷. تمرین‌های مقایسه‌ای یا تمایزی

(Deutsch info, Kurse, Niveau A1, 3-3)

Modetrends für das Büro, 7

59 - Vergleichs und Differenzierungsübungen

58 - Erschließungsübungen

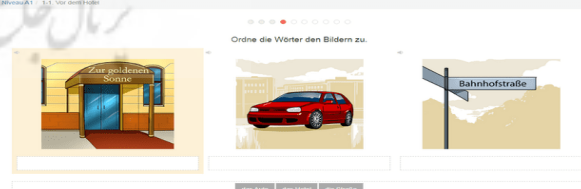

تصویر ۸. تمرین‌های مقایسه‌ای یا تمایزی

(learnrgerman.dw.com, Deutsch trainer, 60, 3/3)

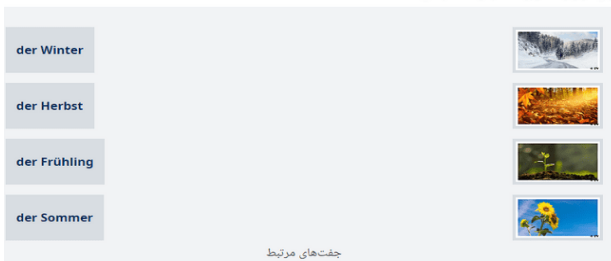
تمرین‌های اختصاص دادنی ۶۰

وب‌گاه‌های دویچه‌وله و دویچ‌اینفو انواع مختلفی از تمرین‌های اختصاص دادنی را ارائه می‌دهند تا توانایی زبان‌آموزان را در تطبیق کلمات با تصاویر مناسب بهبود بخشند. بایرلین این تمرینات را به‌عنوان دسته دیگری از تمرینات واژگانی معرفی می‌کند. این تمرین‌ها برای تقویت درک بصری زبان‌آموزان و کمک به آنها در یادگیری واژگان طراحی شده‌اند. در دویچ‌اینفو این تمرین‌ها نه تنها با روش‌های سمعی و بصری، بلکه با استفاده از نظام‌های نشانه‌شناختی مانند علائم اطلاع-رسانی و علائم راهنمایی و رانندگی ارائه شده‌اند. رایزرن این روش‌ها را در دسته رویکردهای غیرزبانی قرار می‌دهد. این عناصر اضافی می‌توانند با درگیر کردن حواس مختلف، به یادگیرندگان در درک و ذخیره واژگان در حافظه کمک کنند. در مقابل، دویچه‌وله تمرین‌های اختصاص دادنی و تطبیق را صرفاً به صورت بصری و بدون استفاده از عناصر صوتی یا نظام‌های نشانه‌شناختی ارائه می‌کند. بررسی کل تمرینات ارائه شده در دو وب‌گاه نشان می‌دهد که دویچ‌اینفو در مجموع ۵۲ و دویچه‌وله ۱۰۵ تمرین در این حوزه ارائه می‌دهد. دویچه‌وله تعداد تمرین بیشتری ارائه می‌دهد و پرواضح است که بر مبنای اصل تکرار و تقویت عمل می‌کند، با این حال فراگیران می‌توانند از عناصر نشانه‌شناختی اضافی در دویچ‌اینفو بهره‌مند شوند.

تصویر ۵. تمرین‌های اختصاص دادنی (4, Deutsch

(info, Kurse, Niveau A1, 1-1 Vor dem Hotel)

تصویر ۶. تمرین‌های

اختصاص دادنی (learnrgerman.dw.com, Deutsch trainer, 15, 1/3)

تمرینات غربالگری

تمرین‌های غربالگری در وب‌گاه‌های دویچه‌وله و دویچ‌اینفو شامل سؤالاتی مانند «چه چیزی مناسب است؟» و «چه چیزی مناسب نیست؟» هستند. بایرلین این تمرینات را دسته‌بندی دیگری از تمرینات واژگانی می‌داند. در این نوع تمرینات زبان‌آموزان باید کلمات نادرست را شناسایی و حذف کنند و کلمات صحیح را تشخیص دهند یا برعکس. آنها از روش‌هایی چون دسته‌بندی‌های خاص، سلسله‌مراتب و نتیجه‌گیری از طریق قیاس استفاده می‌کنند که بر طبق ملاحظات رایزرن در دسته رویه‌های یک‌زبانه قرار می‌گیرند. با شناسایی و مرتب کردن کلمات نادرست، زبان‌آموزان می‌توانند درک خود را از واژگان آلمانی عمیق‌تر کنند. این تمرینات به فرآیند جذب و به خاطر سپردن کمک می‌کنند. همان‌طور که در شکل‌های ۹ و ۱۰ مشاهده می‌شود، هر دو وب‌گاه، تمرین‌های مشابهی را در این حوزه ارائه می‌دهند. دویچ‌اینفو در مجموع ۱۱ تمرین و دویچه‌وله ۱۷ تمرین در این زمینه ارائه کرده است. تمرین‌های غربالگری فرصتی تعاملی و عملی را برای فراگیران فراهم می‌کنند تا دایره واژگان خود را گسترش دهند. با انجام این تمرین‌ها، زبان‌آموزان می‌توانند مهارت‌های زبانی خود را به شیوه‌ای بازی‌گونه تثبیت کنند و موفقیت یادگیری خود را افزایش دهند.

Wähle aus, welche der Optionen nicht zum Rest passt.

Dieses Kleid ist

aus Seide aus Baumwolle aus Fell

Die Schuhe sind

elegant sauer altmodisch

Das Modengeschäft ist

exklusiv im Kaufhaus aus Seide

Die Jeans sind

mehr teuer originell

تصویر ۹. تمرینات غربالگری (Deutsch info

(,Kurse, Niveau A1, 3-2 Auf Einkaufstour, 12

چه واژه‌ای به واژه‌های دیگر نمی‌خورد؟ انتخاب کن.

das Fleisch
die Nudeln
das Hähnchen
die Wurst

تصویر ۱۰. تمرینات غربالگری

(learn german.dw.com, Deutsch trainer, 28, 3/3)

تمرینات نام‌گذاری^{۶۱}

تمرین‌های نام‌گذاری در وبسایت‌های دویچه‌وله و دویچ-اینفو به زبان‌آموزان این امکان را می‌دهند که توضیح یا تصویری را از میان گزینه‌های موجود انتخاب کنند و آن را نام‌گذاری کنند. همان‌طور که در نمونه‌های زیر مشخص است، دویچ‌اینفو این تمرین‌ها را با استفاده از روش‌های سمعی و بصری ارائه می‌کند و هم‌زمان تمرین‌های اختصاص‌دادنی و تطبیق را ارائه می‌دهد. آگوادو معتقد است استفاده از صدا و تصویر به‌طور بالقوه درک و جذب بسیاری از فراگیران از محتوای آموزشی را بهبود می‌بخشد. در مقابل، این تمرینات در دویچه‌وله تنها به‌صورت بصری و بدون استفاده از عناصر صوتی ارائه می‌شوند. تعداد تمرینات ارائه‌شده در این حوزه در دویچ‌اینفو ۹ و در دویچه‌وله ۸ تمرین است. روش‌های مختلف ارائه در هر تمرین می‌تواند تجربه یادگیری متنوعی را در اختیار زبان‌آموزان قرار دهد و به آنها کمک کند تا واژگان را به‌طور مؤثرتری بیاموزند. بنابراین می‌توان گفت دویچ‌اینفو در ارائه این تمرینات موفق‌تر عمل کرده است.

Ordne die Wörter den Bildern zu.

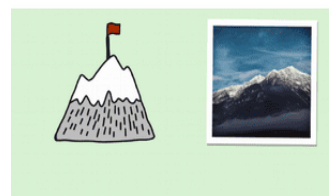

Herbst Sommer Frühling Winter

تصویر ۳. تمرینات نام‌گذاری (4, Deutsch info

(,Kurse, Niveau A1, 7-3 Der Weltenbummler

برای هر تصویر واژه مناسب را انتخاب کن.

der Fluss
der Strand
der Berg

61 - Bezeichnungsübungen

62 - Erklärungsübungen

تصویر ۴. تمرینات نام‌گذاری

(learn german.dw.com, Deutsch trainer, 87, 2/3)

تمرینات توضیحی^{۶۲}

تمرین‌های توضیحی در وب‌گاه دویچه‌وله برای توضیح یک تصویر یا یک کلمه استفاده می‌شود. زبان‌آموزان بایستی تصویر مربوط به توضیح ارائه‌شده را انتخاب کنند. تصویر ۲۵ نمونه‌ای از این تمرین‌ها را در دویچه‌وله نشان می‌دهد که از روش ارائه تصویری استفاده کرده است. رایترین این روش را در دسته روش‌های غیرزبانی قرار می‌دهد. این تمرین‌ها به زبان‌آموزان کمک می‌کنند تا واژگان آلمانی را بهتر درک کنند و به خاطر بسپارند. لازم به ذکر است که هیچ تمرین توضیحی در سطح A1 در دویچ‌اینفو وجود ندارد. این بدان معناست که دویچه‌وله در این تمرین‌ها موفق‌تر است.

Was passt? Wählen Sie das richtige Bild aus.

I.

Mir geht es gut, danke.

تصویر ۲۵. تمرینات توضیحی

(learn german.dw.com, Deutsch trainer, 4, 1/3)

تمرینات تعریفی^{۶۳}

تمرین‌های تعریف در دویچه‌وله و دویچ‌اینفو در سطح A1 به زبان‌آموزان این فرصت را می‌دهند تا با انتخاب تعریف صحیح یک واژه از بین گزینه‌ها دانش خود را از واژگان آلمانی بهبود بخشند. همان‌طور که در نمونه‌های زیر مشخص است، در دویچ‌اینفو این تمرین‌ها از طریق روش‌های سمعی و بصری ارائه می‌شوند و تجربه حسی بیشتری را برای فراگیران فراهم می‌کنند. استفاده از صدا و تصویر می‌تواند یادگیری را مؤثرتر کند. برطبق نظر آگوادو محرک‌های دیداری و شنیداری می‌توانند در فرآیند جذب و به خاطر سپردن، به بسیاری از زبان‌آموزان کمک بیشتری کنند. درحالی‌که دویچ‌اینفو هم‌زمان از مرتب‌سازی و تطبیق واژگان نیز برای به چالش کشیدن فراگیران و آزمایش درک آنها استفاده می‌کند، دویچه‌وله این تمرین‌ها را فقط به‌صورت بصری ارائه می‌دهد. ارائه بصری در دویچه‌وله می‌تواند به زبان‌آموزان کمک کند تا بهتر روی کارها

63 - Definitionsübungen

Wähle die richtige Option.

Wetterbericht

Hinweis: 0

Von der Ostsee bis zur Oder bleibt es lange Zeit ... Dann breitet sich von Nordwesten teils kräftiger und örtlich gewittriger Regen ostwärts ... Nordhälfte Deutschlands aus.

In Hamburg ist es ... bei kaum 16 ...

تصویر ۱۷. تمرینات تکمیل کردنی
 Deutsch info ,Kurse, Niveau A1, 3-4, Kein schlechtes Wetter,
 (nur passende Kleidung, 11)

جمله را تکمیل کن. بیش از یک راه حل می‌تواند درست باشد.

Ich hätte gerne ein Bund ... bitte.

Möhren
Auberginen
Radieschen

تصویر ۱۸. تمرینات تکمیل کردنی
 (learnerman.dw.com, Deutsch trainer, 30, 3/3)

تمرینات استخراجی^{۶۵}

تمرین‌های استخراج در وب‌گاه‌های آموزشی دویچه‌وله و دویچ‌اینفو از زبان‌آموزان می‌خواهد که کلماتی را از یک متن استخراج یا انتخاب کنند تا شکاف‌های یک جمله یا متن را پر کنند. این تمرین‌ها نیاز به درک عمیق واژگان دارند، زیرا زبان-آموزان باید معنای کلمات را در متن درک کنند تا به درستی از آنها استفاده کنند. کارل ون پارن به نقش زمینه در یادگیری و به خاطر سپردن واژگان تأکید دارد. تمرین‌های استخراج این فرصت را در اختیار زبان‌آموزان قرار می‌دهند تا تطبیق صفت‌ها با اسم‌ها را تمرین کنند. دو وب‌گاه رویکردهای متفاوتی را برای تمرین‌های استخراج ارائه می‌دهند، دویچ‌اینفو برای ارائه این تمرینات از متون و تصاویر استفاده می‌کند درحالی‌که دویچه‌وله از عکس‌ها استفاده می‌کند که هر دو از روش‌های مؤثر ذخیره‌واژگان هستند. به‌طور کلی اشکال مختلف ارائه، تجربه یادگیری متنوعی را به یادگیرندگان ارائه می‌دهد و همان‌طور که هود تأکید می‌کند، اطلاعات معمولاً از طریق مسیرهای متعدد بهتر منتقل می‌شود، از این‌رو می‌توان گفت دویچ‌اینفو در این ارائه این تمرینات موفق‌تر بوده است. مجموعاً دویچ‌اینفو در این حوزه ۱ تمرین و دویچه‌وله ۲ تمرین ارائه کرده است.

⁶⁵ - Extraktionsübungen

تمرکز کنند و اطلاعات را به‌طور مؤثرتری جذب کنند. این نوع تمرینات در دویچ‌اینفو تعداد ۱۳ و دویچه‌وله تعداد ۱۷ تمرین است. این نشان می‌دهد که دویچه‌وله طیف وسیع‌تری از تمرینات را ارائه می‌دهد، درحالی‌که دویچ‌اینفو ممکن است روی انتخاب کوچک‌تر اما خاص‌تر تمرکز کند.

Ordne die Sätze den Bildern zu.

Es ist warm. Es ist kalt. Es ist sonnig. Die Sterne schinen.

Überprüfen

تصویر ۱. تمرینات تعریفی (Deutsch info ,Kurse, Niveau A1, 3-4 Kein schlechtes Wetter, nur
 (unpassende Kleidung, 4

برای هر تصویر عبارت مناسب را انتخاب کن.

Ich male gern.
Ich fotografiere gern.
Ich singe gern.

تصویر ۲. تمرینات تعریفی (learnerman.dw.com, Deutsch trainer, 48,1/3)

تمرینات تکمیلی^{۶۴}

تمرین‌های تکمیلی در دو وب‌سایت مستلزم پر کردن شکاف‌ها در جملات با اسم، فعل، حرف اضافه یا صفت است. این تمرینات نیز در دسته‌بندی تمرینات واژگانی بایرلین قرار می‌گیرند. برطبق نظر کارل ون پارن در روان‌شناسی یادگیری، واژگان باید در بستری معنادار معرفی و آموخته شوند و نه به‌صورت مجزا، که این خود جزو بهترین روش‌ها برای ذخیره‌واژگان در حافظه بلندمدت است. همان‌طور که در تصاویر ۱۷ و ۱۸ مشهود است، در دویچ‌اینفو تمرینات تکمیلی به‌صورت بصری و گزینه‌ای ارائه می‌شوند، درحالی‌که دویچه‌وله تمرین‌های چندانتخابی از این نوع را ارائه می‌دهد. دویچ‌اینفو در مجموع ۸۹ تمرین تکمیلی در سطح A1 ارائه می‌دهد، درحالی‌که دویچه‌وله ۳۸ تمرین در این زمینه ارائه می‌دهد. پر واضح است در ارائه این تمرینات دویچ‌اینفو بهتر عمل کرده است.

⁶⁴ - Komplementationsübungen

واژه‌ها را به ترتیب درست انتخاب کن.

1. Ich suche eine _____.
2. Wie viele _____ hat die Wohnung?
3. Wie hoch sind die _____?
4. Sie müssen den _____ unterschreiben.

Wohnung Mietvertrag Zimmer
Nebenkosten

تصویر ۱۶. تمرینات تشخیصی

(learnerman.dw.com, Deutsch trainer, 41, 3/3)

تمرینات چیدمان حروف^{۶۷}

تمرین‌های ترتیب حروف در دو وب‌گاه شامل مخلوط - کردن حروف برای تشکیل کلمات است. هدف این فعالیت بهبود املا و گسترش واژگان زبان‌آموز از طریق قراردادن صحیح حروف برای تشکیل کلمات معنادار است. طبق تصاویر زیر دویچه‌وله این تمرین‌ها را هم‌زمان به صورت صوتی ارائه می‌کند و به زبان‌آموزان اجازه می‌دهد مهارت‌های شنیداری و نوشتاری خود را هم‌زمان تمرین کنند. براساس نظر آگودو استفاده از صدا در ارائه تمرینات، درک و جذب بسیاری از فراگیران را از محتوای آموزشی بهبود می‌بخشد. اگرچه دویچ-اینفو در این حوزه ۴ تمرین و دویچه‌وله نیز ۴ تمرین ارائه می‌دهد. اما دویچه‌وله به دلیل استفاده از مسیرهای مختلف در ارائه این تمرینات موفق‌تر عمل کرده است چرا که براساس نظر هود یادگیری معمولاً از طریق مسیرهای متعدد بهتر منتقل می‌شود.

Legende die richtige Reihenfolge fest.

SLA ST IK WI SS IS RU CH PH IE GRA GEO
TIK FOR IN MA PS OEGE YC HOL GO DA PA GIK

Überprüfen

تصویر ۱۹. تمرینات چیدمان حروف (Deutsch info)

Deutsch info, Kurse, Niveau A1, 2- man wo?, 5

(5,

واژه بساز!

به واژه‌ها به زبان خودت گوش بده. اینها را به آلمانی چطور بیان می‌کنی؟ گزینه‌ها را به ترتیب درست بچین.

بخش فایل صوتی

o a r m u f
i r

تصویر ۲۰. تمرینات چیدمان حروف

(learnerman.dw.com, Deutsch trainer, 8, 3/3)

Was siehst du auf dem Bild? Fülle die Lücken.

Das ist _____
Er ist _____ von Beruf.
Er kommt aus _____
Seine Telefonnummer ist _____
Seine Mail-Adresse ist _____

تصویر ۱۱. نمونه تمرین استخراجی (Deutsch info)

,Kurse, Niveau A1, 1-4 sich kennenlernen, 9

برای هر جای خالی گزینه مناسب را انتخاب کن.

تصویر ۱۲. تمرینات استخراجی

(learnerman.dw.com, Deutsch trainer, 98, 3/3)

تمرینات تشخیصی^{۶۸}

هدف تمرین‌های تشخیص در وب‌گاه‌های دویچه‌وله و دویچ‌اینفو کمک به زبان‌آموزان در شناخت و انتخاب واژگان در یک حوزه خاص است. این تمرین‌ها نیاز به درک سطحی‌تری از واژگان دارند، زیرا زبان‌آموز باید واژگان مناسب را در فهرستی از کلمات انتخاب کند که در یک جمله ارائه شود. این تمرینات نیز از اصل یادگیری در زمینه پیروی می‌کنند که کارل ون-پاررن بر اثربخشی آن تأکید دارد. مجموعاً دویچ‌اینفو ۲۸ تمرین و دویچه‌وله تنها ۲ تمرین در این زمینه ارائه می‌دهد. همان‌طور که در تصاویر ۱۴ و ۱۵ مشهود است گرچه دو وب‌گاه عملکرد مشابهی را در این زمینه نشان می‌دهند اما با توجه به تعداد تمرین‌های ارائه شده در این حوزه دویچ‌اینفو موفق‌تر عمل کرده است.

Höre und fülle die Lücken.

01:09

Hinweis: 38, ersten, Sommerkleid, exklusive, Seide, braun

Wo ist im Kaufhaus eine Boutique für Damen? Im _____ Stock.

Was möchte Heidi? Ein _____.

تصویر ۱۵. تمرینات تشخیصی (Deutsch info)

,Kurse, Niveau A1, 3-2, Auf Einkaufstour, 13)

67 - Reihenfolge der Buchstaben

66 - Rekognitionsübungen

کرده است چرا که تکرار و تمرین بنا به گفته اندیشمندانی همچون بیل، ریورز و ویلکینز در یادگیری واژگان بسیار مؤثرند.

Lege die richtige Reihenfolge fest.

von 9.00 Uhr Klavier am Ich spiele bis 11.00 Uhr Montag

Mittwoch nach Stunden Am Wien fahren wir neun

Physikarbeit schreibe eine bis 10.00 Uhr von 9.00 Uhr Ich am Dienstag

تصویر ۲۳. تمرینات ترتیب کلمات (Terminkalender)
 Deutsch info, Kurse, einer jugendlichen, 8
 (Niveau A1, 2-2,

زمان‌ها را به ترتیب در جاهای خالی قرار بده. از گذشته شروع کن.

heute

vorgestern morgen übermorgen gestern

تصویر ۲۴. تمرینات ترتیب کلمات (

(learnerman.dw.com, Deutsch trainer, 16, 3/3

۵. بحث (شباهت‌ها، تفاوت‌ها و میزان موفقیت دو وب‌گاه) نتایج این بررسی نشان داد که هر دو وب‌گاه، انواع مختلفی از تمرینات و روش‌ها را ارائه می‌دهند و در به‌کارگیری اغلب معیارهای معرفی شده در جدول (۱) برای آموزش و یادگیری واژگان پایه از موفقیت چشمگیری برخوردار بوده‌اند. در مقایسه دو وب‌گاه هر دو عملکردهای مشابهی دارند و اغلب تمرینات و روش‌ها در هر دو ارائه شده‌اند، اما تفاوت واضح آنها همان‌طور که در نمودار زیر مشاهده می‌شود، این است که دویچه‌وله از نظر متنوع بودن موضوعات روزمره، پیشرو است چرا که حدود ۱۰۰ درس با موضوعات مختلف ارائه داده و هر درس کوتاه است، بنابراین بر روش‌های یادگیری سریع و مؤثر تکیه دارد و یادگیرندگان با بودجه زمانی کمتر می‌توانند از این وب‌گاه استفاده کنند چرا که تعداد تمرینات در هر درس کم است و بنابراین زبان‌آموز، در هر زمان که بخواهد می‌تواند درس را ببندد و در زمان دیگری مراجعه کند.

تمرینات اعداد در وب‌گاه‌های دویچه‌وله و دویچ‌اینفو با هدف کمک به یادگیرندگان در درک بهتر انواع مختلف اعداد و استفاده صحیح از آنها است. این تمرین‌ها تفکر منطقی و توانایی تشخیص و تمایز مفاهیم ریاضی را تقویت می‌کنند. از طریق تمرین منظم، زبان‌آموزان می‌توانند یادگیری خود را تثبیت کنند. از دید بایرلین تمرینات اعداد نیز در شمار تمرینات واژگانی قرار می‌گیرند. دویچ‌اینفو در مجموع ۵ تمرین در این زمینه ارائه می‌دهد، درحالی‌که دویچه‌وله ۴ تمرین را ارائه می‌دهد. تصویر ۲۱ نمونه‌ای از اعداد ترتیبی در دویچ‌اینفو و تصویر ۲۲ نمونه‌ای از اعداد اصلی را در دویچه‌وله نشان می‌دهد. بررسی‌ها نشان داد که هر دو وب‌گاه انواع مختلفی از اعداد را به‌طور مشابهی ارائه می‌دهند.

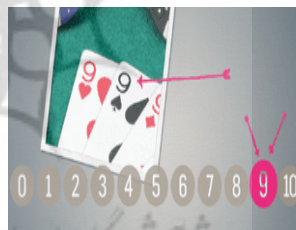
Was siehst du auf dem Bild? Fülle die Lücken.

Das Institut für Philosophie ist im vierten Stock.
 Die PC-Räume sind im ersten Stock.
 Das Institut für Geographie ist im vierten und ersten Stock.
 Die Mensa ist im ersten Stock.
 Das Institut für Informatik ist im ersten Stock.
 Die Information ist im ersten Stock.
 Das Café ist im ersten Stock.

Gebäudeplan: Uni Wien	
Keller:	Hörsaal I Hörsaal II Hörsaal III
Erdgeschoss:	Information Hörsaal I Hörsaal II Hörsaal III
1. Stock:	PC-Räume

تصویر ۲۱. تمرینات اعداد (Was studiert man)

(Deutsch info, Kurse, Niveau A1, 2-5, wo?, 6

تصویر ۲۲. تمرینات اعداد

(learnerman.dw.com, Deutsch trainer, 14, 4/4)

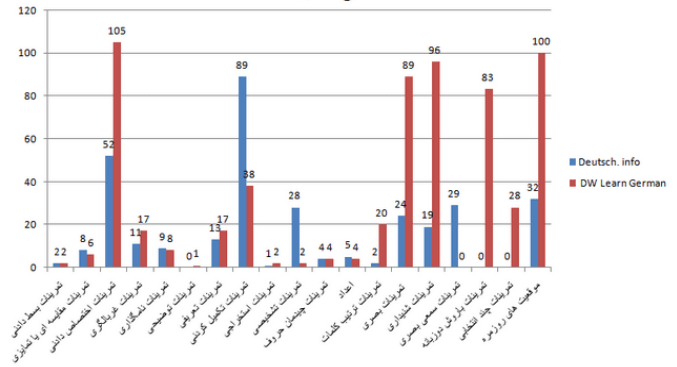
تمرینات ترتیب کلمات ۶۹

تمرین‌های ترتیب کلمات در وب‌گاه‌های دویچه‌وله و دویچ‌اینفو برای کمک به زبان‌آموزان در یادگیری واژگان و دستور زبان صحیح در یک جمله طراحی شده‌اند. این تمرین‌ها به بهبود درک ساختار جمله کمک می‌کنند و توانایی جمله‌بندی واضح و دقیق را افزایش می‌دهند. دویچ‌اینفو در مجموع ۲ تمرین در این زمینه ارائه می‌دهد، درحالی‌که دویچه‌وله ۲۰ تمرین را ارائه می‌دهد. دویچه‌وله در این حوزه موفق‌تر عمل

69 - Reihenfolge der Wörter

68 - Zahlen

نتایج تحلیل داده ها

نمودار نتایج بررسی دو وب‌گاه

چنان که از داده‌های نمودار بر می‌آید، وب‌گاه دویچ‌اینفو حدود ۳۲ درس با موضوعات روزمره اما تمرینات مفصل ارائه می‌دهد. داده‌های نمودار حاکی از آن هستند که دویچه‌وله در ارائه تمرینات سمعی و بصری نیز پیشرو است. بنابراین برای یادگیرندگان با سبک یادگیری شنیداری و بصری نیز وب‌گاه دویچه‌وله مؤثرتر است. همچنین تمرینات چندانتخابی و تمرینات با روش دوزبانه در دویچه‌وله به تعداد زیاد ارائه شده است. همان‌طور که در بخش نظری مطرح شد تمرینات دوزبانه برای یادگیرندگان سطح A1 مناسب است بنابراین دویچه‌وله در این زمینه نیز موفق‌تر عمل کرده است. از طرفی دویچ‌اینفو در ارائه تمرینات تشخیصی و تکمیلی بهتر عمل کرده است، این تمرینات نیز از اصل تکرار و یادگیری در زمینه پیروی می‌کنند که بهترین روش‌ها برای ذخیره لغات در حافظه بلندمدت به شمار می‌روند. از سویی هر دو وب‌گاه در ارائه برخی روش‌ها و تمرینات ضعیف عمل کرده‌اند از آن جمله می‌توان به تمرینات بسط‌دانی اشاره کرد که در دو وب‌گاه، تعداد کمی ارائه شده است. همچنین تمرینات توضیحی، دوزبانه و چندانتخابی که نمونه‌ای از آنها در دویچ‌اینفو یافت نشد. توصیه می‌شود در روزرسانی‌های آینده این دو وب‌گاه این موارد در نظر گرفته شوند. بر اساس این تجزیه و تحلیل به سؤالات تحقیق نیز پاسخ داده شد. در مجموع می‌توان گفت هر دو وب‌گاه می‌توانند تأثیر مثبتی بر فراگیری واژگان آلمانی داشته باشند و انگیزه زبان‌آموزان را افزایش دهند. همچنین عادات یادگیری و رفتار یادگیری زبان‌آموزان با محیط آموزشی جذاب و متنوع و تمرین زیاد قابل تغییر است.

۶. نتیجه‌گیری

این پژوهش به بررسی و تحلیل سکوهای آموزش زبان آلمانی دویچ‌اینفو و دویچه‌وله در حوزه آموزش واژگان سطح A1 پرداخت و دو پرسش را مد نظر داشت. یکی روش‌ها و تمرین‌های معطوف به یادگیری واژگان پایه در سطح A1 در

هر دو وب‌سایت؛ و دیگری تأثیر سبک‌های یادگیری فردی بر نتایج یادگیری. برای بررسی دو وب‌گاه، رویکرد نظری «اکتساب واژگان محدود به درس» به کار گرفته شد که اندیشمندان مختلفی از جمله بن، بایرلین، لادو، آگوادو و... درباره آن بحث کرده‌اند. برای این منظور برخی معیارها در حوزه آموزش و یادگیری واژگان پایه براساس نظرات بن و بایرلین تعیین شد و سپس دو وب‌گاه براساس این معیارها مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند. این مطالعه در پاسخ به پرسش اول نشان داد که هر دو وب‌گاه مهمترین معیارها در حوزه ارائه و تمرین واژگان را مورد توجه قرار داده‌اند. اگر سکوهای آموزش زبان به‌عنوان یک رسانه یادگیری پیشرو برای زبان‌آموزان در نظر گرفته شوند، برای زبان‌آموز مهم است که بداند از کدام سکوهای آموزش زبان می‌تواند برای پیشرفت هدفمند استفاده کند. بزرگترین چالش در استفاده از سکوهای آموزش زبان برای پیشرفت در یادگیری این است که زبان‌آموز باید از نقاط قوت و ضعف یادگیری خود آگاه باشد و از قبل یک دید کلی در باره ماهیت سکوی یادگیری مربوطه داشته باشد، به این دلیل که یادگیری با سکوهای آموزش زبان به معنای یک نوع یادگیری خودسازماندهی است و صرفاً به تمایل به یادگیری زبان‌آموز بستگی دارد. در پاسخ به پرسش دوم، استفاده از روش‌های مختلف برای ارائه یک تمرین به گونه‌ای که با سبک‌های مختلف یادگیری مطابقت داشته باشد می‌تواند با به چالش کشیدن یادگیرندگان به روش‌های مختلف بر نتایج یادگیری تأثیر مثبت بگذارد.

نتایج داده‌های حاصل از استخراج تمرین‌های یادگیری واژگان در دو وب‌گاه دویچ‌اینفو و دویچه‌وله نشان داد، زبان‌آموزانی که عادات یادگیری آنها سمعی و بصری است، بیشتر از تمرین‌ها و روش‌هایی بهره می‌برند که بر عناصر صوتی و تصویری تکیه دارند. بنابراین وب‌گاه دویچه‌وله به این دسته توصیه می‌شود، همچنین زبان‌آموزانی که بودجه زمانی محدودتری دارند، از تمرین‌ها و روش‌هایی که بر رویکردهای یادگیری سریع و مؤثر تکیه دارند، بهره‌مند می‌شوند. از آنجایی که دویچه‌وله هر درس را با یک موقعیت روزمره متفاوت و کوتاه ارائه می‌کند و بیش از صد موضوع مختلف را در ارائه واژگان استفاده کرده است می‌تواند برای این دسته از زبان‌آموزان هم انتخاب بهتری باشد. سطح تمرین‌ها و روش‌های مختلفی مانند «رویکردهای سمعی و بصری»، «موقعیت-های روزمره»، «رویکردهای دوزبانه»، «تمرین‌های اختصاص‌دانی و تطبیق»، «تمرین‌های چندانتخابی» و

«ترتیب کلمات» در نمودار نتایج بررسی دو وب‌گاه نشان می‌دهد که دویچه‌وله به‌طور چشمگیری به اثربخشی یادگیری واژگان و ذخیره‌سازی در حافظه کمک می‌کند. تنوع این تمرین‌ها نه تنها واژگان را فعال و تحکیم می‌کند، بلکه فرآیندهای شناختی مختلفی را تحریک می‌کند که موجب ذخیره طولانی‌مدت و استفاده از آموخته‌ها می‌شود. ترکیبی از این اشکال تمرینی به زبان‌آموزان یک تجربه یادگیری جامع ارائه می‌دهد و درک عمیق‌تر و تثبیت واژگان آلمانی را در سطح A1 موجب می‌شود. بر مبنای تحلیل انجام‌شده و نمودار نتایج بررسی دو وب‌گاه، دویچه‌اینفو نیز در ارائه تمرینات تشخیصی و تکمیلی بهتر عمل کرده است که این تمرینات نیز از اصل تکرار و یادگیری در زمینه پیروی می‌کنند و بهترین روش‌ها برای ذخیره لغات در حافظه بلندمدت به شمار می‌روند. با توجه به نقاط قوت متفاوت دو وب‌گاه در زمینه آموزش واژگان آلمانی در سطح A1، اهمیت یک رویکرد آموزشی متعادل که قالب‌های تمرینی مختلف را در نظر می‌گیرد، روشن می‌شود. درحالی‌که وب‌گاه دویچه‌وله با تمرین‌ها و رویکردهای متنوع می‌درخشد، دویچه‌اینفو به برتری در «تمرین‌های تکمیلی» و «تمرین‌های تشخیصی» اکتفا می‌کند. در نهایت، کلید موفقیت‌آمیز اکتساب واژگان در انتخاب و اجرای تمرین‌های متنوع و مؤثری نهفته است که به‌طور بهینه به یادگیری واژگان و ذخیره‌سازی آنها در حافظه کمک می‌کنند.

همچنین بر مبنای مباحث جدید در حوزه سبک‌های یادگیری، می‌توان گفت این سبک‌ها فقط عادات یادگیری افراد هستند که زبان‌آموز می‌تواند با تمرین بیشتر، این عادات و رفتار یادگیری خود را تغییر دهد. این امر با درگیر شدن زبان‌آموز با محیط متنوع یادگیری در هر دو وب‌گاه محقق می‌شود. مزایای یادگیری واژگان از طریق این سکوها و به‌طور کلی یادگیری الکترونیکی واژگان این است که زبان‌آموزان می‌توانند به‌طور انعطاف‌پذیر و مستقل از یک برنامه زمان‌بندی ثابت یاد بگیرند. یادگیرندگان می‌توانند در هر زمان و هر مکان به مطالب آموزشی دسترسی داشته باشند. علاوه بر این، یادگیری الکترونیکی واژگان یک محیط یادگیری شخصی را امکان‌پذیر می‌کند که در آن زبان‌آموزان می‌توانند سرعت خود را انتخاب کنند و اهداف یادگیری خود را تعیین کنند. همچنین این دو وب‌گاه به‌صورت رایگان در دسترس همه افراد قرار دارند این نیز از دیگر مزایای استفاده از این سکوها یادگیری است.

زبان‌آموزان در این محیط با تلفظ واقعی و صحیح نیز آشنا می‌شوند. اگرچه سکوها آموزش زبان راه‌های زیادی برای یادگیری کلمات ارائه می‌کنند، اما همه چیز لزوماً مثبت نیست. در آموزش الکترونیکی دریافت اطلاعات زبانی به دلیل محدودیت‌های یادگیری اینترنتی بیش از تولید آن است و فقدان معلم نیز می‌تواند به‌عنوان یک نقطه ضعف تلقی شود. یادگیری الکترونیکی واژگان فاقد توجه معلم است، که می‌تواند باعث شود زبان‌آموز متوجه اشتباهات خود نشود یا فرصتی برای پرسیدن سؤالات خود نداشته باشد. اما به‌رحال یادگیری الکترونیکی می‌تواند علاقه به یک زبان را برانگیزد. مهم‌ترین نکته هنوز میزان تمایل زبان‌آموز به یادگیری مستقل است که اجرای آنها به عهده خود زبان‌آموز است. یادگیری الکترونیکی واژگان می‌تواند به‌عنوان یک ابزار پشتیبان عمل کند، اما در نهایت این وظیفه زبان‌آموز است که مهارت‌های زبانی خود را توسعه دهد. به‌طور کلی آموزش‌های الکترونیکی راه‌های مؤثری برای یادگیری واژگان ارائه می‌دهند. بهترین گزینه، سکوهایی هستند که روش‌ها و فناوری‌های مختلف را برای ایجاد یک محیط یادگیری متنوع و انگیزشی ترکیب می‌کنند.

منابع

بدیعی، نعیم (۱۳۸۰). *تحلیل محتوا*، چاپ اول، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

حقانی، نادر. (۱۳۸۳). *قابلیت‌های بستر الکترونیکی در آموزش زبان*.

پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی
خداکرمی، فاطمه. (۱۴۰۱). *بررسی آسیب‌های آموزش از راه دور بر یادگیری دانشجویان زبان آلمانی*. پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی.

رایف، دانیل؛ لیس، استفن و فیکو، فردریک (۱۳۸۱). *تحلیل پیام‌های رسانه‌ای؛ کاربرد تحلیل محتوای کمی در تحقیق*. ترجمه مهدخت بروجردی علوی، تهران، چاپ اول، انتشارات سروش

Aguado, Karin. (2001). *Pädagogisch-didaktische Lernkategorien I. Typen von Lernern und Lerntypen*. In: HELBIG, G. [et al.]: *Deutsch als Fremdsprache: Ein internationales Handbuch*. Berlin: De Gruyter. 751-760.

Bayerlein, Oliver. (1997). *Erwerb und Vermittlung von Wortschatz, Ein Beitrag zur Verbesserung des Unterrichts in Deutsch als Fremdsprache an japanischen Hochschulen*: München.

- München, GrinVerlag, In:
<https://www.grin.com/document/1236468>
- Königs, Frank G. Hg.(1991). *Soll ich oder soll ich nicht? Lernpsychologische Überlegungen zur Rolle der Muttersprache im Fremdsprachenunterricht*. Vortrag auf dem Deutschlehrkongress des Griechischen Deutschlehrerverbands und des Goethe-Instituts Thessaloniki. Thessaloniki.12.-14. April 1991.[Masch.]
- Lado, Robert.(1971). *Moderner Sprachunterricht. Eine Einführung auf wissenschaftlicher Grundlage*.(3.Aufl).München: Hueber.
- Mason, Robin and Rennie, Frank(2006).*E-Learning, The Key Concepts*.Routledge. London & New York: Routledge
- Mitschian, Haymo (1999). *Neue Medien – neue Lernwerkzeuge. Fremdsprachenlernen mit Computern. Erfahrungen und Möglichkeiten für Deutsch als Fremdsprache*, Bielefeld: Bertelsmann.
- Palliam,Ralph. (2012). *E-Learning and Desired Learning Outcomes*,in: eLearning: Theories, Design, Software and Applications. Edited by Patrizia Ghislandi Published by InTech
- Parreren, Carel Frederik van.(1972).*Lernprozess und Lernerfolg: Eine Darstellung der Lernpsychologie auf experimenteller Grundlage*. [Übertr. aus d. Niederländ. von Walther Vontin].(2. Aufl.)Westermann: Braunschweig.
- Parreren, Carel Frederik van.(1977). *Lernen in der Schule*. [Übertr. aus d. Niederländ. von Walther Vontin].(6. Aufl.) Beltz: Weinheim, Basel.
- Rivers, Wilga M.(1964). *The Psychologist and the foreign language Teacher*. München, GrinVerlag, In:
<https://www.grin.com/document/1236468>
- Beile, Werner.(1979).*Typologie von Übungen im Sprachlabor*. Diesterweg: Frankfurt/M.[u.a.].
- Bohn, Rainer.(1999). *Probleme der Wortschatzarbeit*. Fernstudieneinheit 22. Berlin /München: Langenscheidt Verlag.
- Cindy, Oma.(2022). *Traditionelles Vokabellernen oder digitales Vokabellernen mit der Applikation Karate Squid*[Masterarbeit]
- Butzkamm, Wolfgang.(1989) *Psycholinguistik des Fremdsprachenunterrichts*. Tübingen: Francke Verlag.
- Digeser, Andreas. (1983). *Fremdsprachendidaktik und ihre Bezugswissenschaften*. Einführung, Darstellung, Kritik, Unterrichtsmodelle. Stuttgart: Klett.
- [Doye, Peter.\(1975\). *Systematische Wortschatzvermittlung im Englischunterricht*. \(In:Hallet, Wolfgang/ Königs, Frank G. \(2013\). \(Hrsg.\). *Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze: Klett/ Kallmeyer.](#)
- Haudeck, Helga.(2008). *Fremdsprachliche Wortschatzarbeit außerhalb des Klassenzimmers*. Eine qualitative Studie zu Lernstrategien und Lerntechniken in den Klassenstufen 5 und 8. Tübingen.
- Hess, Hans Werner (2006). *Beyond the Rhetoric of the 'Autonomous Learner': Combining E-Learning and the Classroom*. In: Electronic Journal of Foreign Language Teaching, Vol. 3, No. 1, pp. 102-120
- Karima, Bouhalouan. (2007). *Zur Präsentation des Wortschatzes in DaF-Lehrwerken und im Unterricht*. [Magisterarbeit. Universität Oran, Es-Senia] Fakultät für Literatur, Sprachen und Künste Abteilung der angelsächsischen Sprachen . Germanistikabteilung.
- köhncke, Caroline.(2020). *Deutsch als Fremdsprache , Wortschatzvermittlung, auf dem Niveau A1*, [Magisterarbeit.]

Chicago[u.a.]: The University of Chicago Press.

Rösler, Dietmar.(2004). *E-Learning Fremdsprachen*, Tübingen: Stauffenburg Verlag.

Schmitt, Norbert.(1997). *Vocabulary Learning Strategies*. in: Norbert Schmitt/Michael McCarthy(eds.): *Vocabulary. Description Acquisition and Pedagogie*. Cambridge, New York 199-227

[Vesselinov, Roumen & Grego, John. \(2012\). Doulingo Effectiveness Study. Final Report.](#)

[Wilkins, David Arthur. \(1972\). Linguistics in Language Teaching. Cambridge/MIT: MISS/ press.](#)

Wilss, Wolfgang. (1981). *Das didaktische Problem der Herübersetzung*. In Bausch Weller hg.1981.297-313.

Wode, Hennig.(1988).*Einführung in die Psycholinguistik: Theorien, Methoden, Ergebnisse*. München: Hueber.

وبسایت‌ها

<https://deutsch.info>

<https://learn german.dw.com>

<https://www.deutschlandfunk.de>

